

Bruselj, 27. februar 2026
(OR. en)

6854/26

MIGR 61
JAI 263
ASIM 15
SOC 120
EMPL 51
EDUC 67

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 16. februar 2026

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

---

Št. dok. Kom.: C(2026) 462 final

Zadeva: PRIPOROČILO KOMISIJE
z dne 29.1.2026
o privabljanju talentov za inovacije

Delegacije prejmejo priloženi dokument C(2026) 462 final.

Priloga: C(2026) 462 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 29.1.2026
C(2026) 462 final

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 29.1.2026

o privabljanju talentov za inovacije

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 29.1.2026

o privabljanju talentov za inovacije

EVROPSKA KOMISIJA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Za ohranjanje gospodarske rasti in konkurenčnosti Unije ter njene vodilne vloge na področju tehnologije je bistveno, da zmore privabljeti in zadržati državljane tretjih držav s specializiranimi spretnostmi ali velikim inovacijskim potencialom, vključno z raziskovalci, študenti in diplomanti na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, visokokvalificiranimi in visokousposobljenimi delavci, ustanovitelji zagonskih podjetij in inovativnimi podjetniki.
- (2) Privabljanje talentov za inovacije je zlasti pomembno v sektorjih, ki so ključni za konkurenčnost in strateško avtonomijo Unije, vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami, globokotehnoškimi in pionirskimi inovacijami, kot so umetna inteligenca, kvantne tehnologije in polprevodniki, virtualnimi svetovi, čistimi tehnologijami in tehnologijami obnovljivih virov energije (tudi jedrsko tehnologijo), biotehnologijo (tudi uporabo v zdravstvu in biogospodarstvu), napredno proizvodnjo in materiali ter kibernetiko in varnostjo.
- (3) Dolgotrajno pomanjkanje delovne sile in spretnosti v sektorjih z visoko stopnjo inovacij slabi zmogljivost Unije za doseganje njenih ciljev. To pomanjkanje se je od leta 2015 skoraj podvojilo in pričakuje se, da se bo nadaljevalo, pri čemer naj bi bila za več kot polovico novih delovnih mest do leta 2035 potrebna visoka usposobljenost. Vrzeli med spoloma dodatno prispevajo k temu pomanjkanju, zlasti kar zadeva delovno silo na področju znanosti in inženirstva ter v poslovnem sektorju. Pomanjkanje je tudi odraz ovir za polno uporabo spretnosti državljanov tretjih držav, ki že prebivajo v Uniji, vključno z izzivi v zvezi s priznavanjem kvalifikacij in omejenim dostopom do zaposlitev, ki ustrezajo njihovem profilu. To pomanjkanje nesorazmerno prizadene mala in srednja podjetja (MSP) ter zagonska podjetja, ki se soočajo s težavami pri privabljanju talentov, potrebnih za širitev in konkurenčnost na svetovni ravni¹.
- (4) Izkoriščanje potenciala lastne delovne sile Unije ostaja bistvenega pomena. Vendar je za zagotovitev trajnostnega nabora talentov, ki krepi konkurenčnost Unije in omogoča napredek pri uresničevanju njenih strateških prednostnih nalog v praksi, potrebno privabljeti tudi usposobljene in inovativne posameznike iz držav zunaj Unije. V vse bolj negotovem globalnem okolju so odprtost Unije, spoštovanje temeljnih pravic, akademska svoboda in močne demokratične institucije ključni dejavniki privlačnosti za

---

¹ Employment and Social Developments in Europe 2024 – Addressing Labour and Skills Shortages for Europe’s Green and Digital Future (Pregled razvoja na področju zaposlovanja in socialnih zadev v Evropi v letu 2024 – Reševanje pomanjkanja delovne sile in spretnosti za zeleno in digitalno prihodnost Evrope), Evropska komisija, 2024.

usposobljene in inovativne posameznike, ki iščejo stabilno in odprto okolje, ki jim omogoča svobodno življenje, delo in ustvarjanje.

- (5) Pakt o migracijah in azilu² ponovno potrjuje pomen privabljanja znanj, spretnosti in talentov v Unijo. Komisija je v zadnjih letih predstavila sklop zakonodajnih, operativnih in v prihodnost usmerjenih ukrepov, vključno s predlogom za vzpostavitev nabora talentov EU³ za spodbujanje mednarodnega zaposlovanja in vzpostavitvijo partnerstev za privabljanje talentov za spodbujanje okvirov strukturiranega sodelovanja s partnerskimi državami.
- (6) Učinkovito izvajanje ukrepov za privabljanje talentov bi bilo treba podpreti s sodelovanjem s partnerskimi državami, zlasti na področjih varnosti dokumentov, upravljanja identitete in izmenjave informacij, med drugim, da se odgovori na morebitne skrbi glede bega možganov. Tako sodelovanje bi moralo biti namenjeno krepitvi medsebojnega zaupanja, prispevanju k integriteti postopkov sprejema in dopolnjevanju širših partnerstev EU, vključno s partnerstvi za privabljanje talentov ter sodelovanjem v okviru širitvene in sosedske politike. V tem smislu pakt za Sredozemlje⁴ krepi pomen mobilnosti talentov za vzpostavitev celovitih partnerstev, tudi s spodbujanjem visokošolskega izobraževanja in mobilnosti študentov ter predlogom za ustanovitev sredozemske univerze.
- (7) V sporočilu o uniji spretnosti⁵ so opisani ključni rezultati, ki bi jih bilo treba doseči na ravni Unije ter nacionalni, regionalni in lokalni ravni s ciljem privabljanja in zadržanja spretnosti iz tretjih držav za odpravo pomanjkanja spretnosti in razvoj talentov v Uniji. Poudarjen je tudi pomen podpiranja vključevanja in družinskega življenja, da bi privabili in zadržali usposobljene delavce in raziskovalce, vključno s potrebo po razvoju privlačnih raziskovalnih poklicnih poti, kot jih spodbuja Evropska listina za raziskovalce.
- (8) Glede na cilje unije spretnosti bi moralo letno število učečih se iz držav zunaj EU, ki študirajo in pridobijo diplomu na terciarni ravni v EU, do leta 2030 znašati vsaj 350 000. Pomembne spodbujevalec unije spretnosti je program Erasmus+, tudi prek vodilnih pobud, kot so Erasmus Mundus, zavezništva evropskih univerz in prihodnji znak skupne evropske diplome.
- (9) Prihajajoča strategija za poklicno izobraževanje in usposabljanje, napovedana v uniji spretnosti, bo prispevala tudi k privlačnosti za študente in diplomante poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki lahko podprejo inovativnost Unije.
- (10) Pobuda *Izberi Evropo za znanost*⁶ promovira Evropo kot destinacijo odličnosti za mednarodne študente, raziskovalce in strokovnjake, cilj strategije EU za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi⁷ pa je, da bi Evropa postala najboljša regija na svetu za ustanavljanje in rast svetovnih tehnoloških podjetij, vključno z globokotehnološkimi podjetji. Te pobude skupaj z akcijskim načrtom za celino umetne inteligence⁸ poudarjajo strateški pomen sektorjev globokih tehnologij, umetne inteligence, čistih tehnologij in zdravstva ter digitalnega sektorja za konkurenčnost in

---

² COM(2020) 609 final.

³ COM(2023) 716 final.

⁴ JOIN(2025) 26 final.

⁵ COM(2025) 90 final.

⁶ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs#choose-europe-for-science-new>.

⁷ COM(2025) 270 final.

⁸ COM(2025) 165 final.

suverenost Evrope, pa tudi potrebo po zagotavljanju, da lahko EU privablja usposobljene strokovnjake, ki prinašajo napredek v teh sektorjih. Eden ključnih instrumentov za privabljanje in zadržanje mednarodnih talentov v Evropi so ukrepi Marie Skłodowske-Curie, ki podpirajo usposabljanje in poklicni razvoj raziskovalcev z vsega sveta na vseh stopnjah njihove poklicne poti. Pobuda Modra preproga EU, ki se je začela s strategijo EU za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, bo podprla privabljanje in zadržanje visokousposobljenih in raznolikih talentov s poudarkom na podjetniškem izobraževanju, davčnih vidikih delniških opcij za zaposlene in čezmejnem zaposlovanju.

- (11) Komisija nudi podporo s tekočimi in načrtovanimi pobudami, namenjenimi povečanju privlačnosti EU za talente, zlasti z ukrepi za raziskave in inovacije, povezanimi s pobudo Izberi Evropo. Ta prizadevanja bodo vključevala tudi možnosti financiranja in dejavnosti komuniciranja za obveščanje talentov o zaposlitvenih možnostih v raziskovalnih organizacijah EU.
- (12) Cilj prihajajočega evropskega akta o inovativnosti je povečati in pospešiti uvajanje inovacij ter izboljšati regulativno okolje za inovativna podjetja, vključno z zagonskimi podjetji in podjetji v razširitveni fazi. Predlog Komisije za akt o evropskem raziskovalnem prostoru (ERP) bo prav tako okrepil naložbe v raziskave in razvoj, uskladi prednostne naložbe Unije in nacionalne prednostne naložbe ter podprl mobilnost raziskovalcev v Unijo in znotraj nje. Komisija bo z akcijskim načrtom za ženske na področjih raziskav, inovacij in zagonskih podjetij skušala odpraviti globoko zakoreninjene vrzeli med spoloma, ki ovirajo polno izkoriščanje talentov in inovacijskega potenciala, njegov cilj pa bo, da EU do leta 2030 postane najprivlačnejši prostor za ženske na teh področjih na svetu.
- (13) Privabljanje mednarodnih talentov za inovacije in konkurenčnost je tudi eden od ključnih ciljev strategije za vizumsko politiko EU⁹, ki določa okvir za vizumsko politiko, ki spodbuja dolgoročne interese Evrope, in sicer s krepitvijo varnosti na celotnem schengenskem območju, spodbujanjem blaginje in konkurenčnosti EU ter izkazovanjem dobrega položaja in odpornosti Evrope na svetovni ravni.
- (14) Unija bi morala izvajati že začete ukrepe in okrepiti svoja prizadevanja s sprejetjem dodatnih ukrepov, da bi postala privlačna destinacija za mednarodne talente, katerih spretnosti, znanje ali dejavnosti lahko prispevajo k njeni konkurenčnosti in inovacijskim ekosistemom. Ti ukrepi bi morali izboljšati dostop do okvirov Unije in nacionalnih okvirov za študij, raziskave, visokokvalificirane in visokousposobljene zaposlitve, ustanovitelje zagonskih podjetij in inovativne podjetnike ter izvajanje teh okvirov.
- (15) Za pospešitev in olajšanje sprejema mednarodnih talentov ter povečanje privlačnosti Unije bi bilo treba uporabiti prožnost, ki jo omogoča pravni okvir Unije. Te ukrepe bi morali spremljati operativni ukrepi tako na ravni Unije kot na nacionalni ravni.
- (16) Pravni red Unije zagotavlja okvir za privabljanje in zadržanje talentov iz tretjih držav. Direktiva (EU) 2016/801 (direktiva o študentih in raziskovalcih)¹⁰ usklajuje pogoje za vstop in prebivanje študentov in raziskovalcev, kar olajšuje mobilnost ter poštudijske

---

⁹ COM(2026) 43.

¹⁰ Direktiva (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušku au pair (UL L 132, 21.5.2016, str. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).

in raziskovalne možnosti. Direktiva (EU) 2021/1883 (direktiva o modri karti EU)¹¹ določa skupna pravila za sprejem in pravice visokokvalificiranih delavcev. Ta pravila dopolnjuje Direktiva Sveta 2003/86/ES (direktiva o pravici do združitve družine)¹², ki določa pogoje za združitev družine, ki ima pomembno vlogo pri privabljanju in zadržanju tujih talentov ter spodbujanju dolgoročne integracije.

- (17) Vendar dolgotrajni postopki, težave nadarjenih delavcev pri dostopu do konzulatov, pomanjkanje informacij in zapletene nacionalne sheme, vključno s tistimi za ustanovitelje zagonskih podjetij in inovativne podjetnike, še naprej spodkopavajo učinkovitost okvira Unije ter omejujejo njegovo privlačnost in prepoznavnost na svetovni ravni. Prav tako zmanjšujejo učinek prizadevanj Unije na drugih področjih, kot so izobraževanje, raziskave ali inovacije.
- (18) Za privabljanje mednarodnih talentov v Unijo so bistveni hitri, pregledni in predvidljivi postopki sprejema. Sprejmejo se lahko posebni ukrepi, da postopki sprejema postanejo enostavnejši in bolj predvidljivi, se skrajša čas obravnave ter zagotovi, da so konzularni in upravni sistemi ustrezno opremljeni za učinkovito obravnavo vlog, hkrati pa zagotavljajo zaščito pred morebitno zlorabo, tudi s podporo iz sredstev Unije.
- (19) Krepitev dolgoročnih perspektiv je ključna za privabljanje in zadržanje raziskovalcev, mednarodnih študentov, visokokvalificiranih in visokousposobljenih delavcev ter ustanoviteljev zagonskih podjetij in inovativnih podjetnikov. Direktiva Sveta 2003/109/ES (direktiva o rezidentih za daljši čas)¹³ omogoča pridobitev statusa rezidenta EU za daljši čas po petih letih zakonitega in neprekinjenega prebivanja v državi članici ter podpira zelo mobilne talente, kot so raziskovalci in visokousposobljeni delavci. Predlog Komisije¹⁴ za prenovitev navedene direktive bi dodatno prispeval k večji privlačnosti Unije.
- (20) Za uspešne politike privabljanja in zadržanja je ključno tudi olajševanje priznavanja kvalifikacij in vrednotenja spretnosti državljanov tretjih držav. V okviru pobude za prenosljivost spretnosti, ki naj bi bila sprejeta leta 2026, se bo preučilo, ali bi bilo treba predlagati skupna pravila za enostavnejše postopke obravnave priznavanja in vrednotenja kvalifikacij in spretnosti državljanov tretjih držav.
- (21) Za hitrejša, preglednejša in učinkovitejša postopke je bistveno izboljšati zagotavljanje informacij talentom v tujini, okrepiti usklajevanje med ustanovami za izobraževanje in usposabljanje, raziskovalnimi ustanovami in akterji na področju inovacij ter zagotoviti ustrezne upravne zmogljivosti.
- (22) Predstaviti bi bilo treba ciljno usmerjena priporočila za olajšanje dostopa talentov do Unije in držav članic ter racionalizacijo postopkov prijave, okrepitev ukrepov za privabljanje in zadržanje mednarodnih talentov, ki lahko prispevajo h konkurenčnosti

---

¹¹ Direktiva (EU) 2021/1883 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2021 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namen visokokvalificirane zaposlitve in razveljavitvi Direktive Sveta 2009/50/ES (UL L 382, 28.10.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

¹² Direktiva Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL L 251, 3.10.2003, str. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/86/oj>), pri čemer Direktiva (EU) 2016/801 (za raziskovalce) in Direktiva (EU) 2021/1883 določata ugodnejša pravila.

¹³ Direktiva Sveta 2003/109/ES o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL L 16, 23.1.2004, str. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/109/oj>).

¹⁴ COM(2022) 650 final.

in rasti Unije, povečanje zmogljivosti in dostopa do informacij ter spodbujanje mehanizmov usklajevanja.

- (23) Tudi upravičenci do mednarodne zaščite, ki prebivajo v EU, ali državljani tretjih držav, ki potrebujejo zaščito in so razseljeni v tretjo državo, imajo lahko spretnosti, ki jih potrebuje evropski trg dela, ali imajo velik inovacijski potencial. Vendar se lahko soočajo s posebnimi izzivi pri dostopu do dovoljenj za prebivanje za namene študija, raziskovanja ali visokokvalificirane zaposlitve. To vključuje reševanje vprašanj v zvezi z dostopom do postopkov priznavanja tujih diplom, spričeval in drugih dokazil o formalnih kvalifikacijah, zlasti v okoliščinah, ko ni pisnih dokazil, ali ob nezmožnosti kritja stroškov, povezanih s postopki priznavanja. V zvezi s tem bi se lahko uporabile izkušnje, pridobljene z dopolnilnimi potmi v zvezi z delom ali izobraževanjem, v skladu s Priporočilom Komisije o zakonitih poteh do zaščite v EU¹⁵.
- (24) Spodbujati bi bilo treba sodelovanje in izmenjavo informacij med državami članicami, socialnimi partnerji in deležniki o privabljanju talentov za inovacije, tudi z vzajemnim učenjem in izmenjavo dobrih praks. Vzpostaviti bi bilo treba platformo za privabljanje talentov za inovacije, ki bi združevala strokovnjake iz obstoječih forumov na področjih migracij, zaposlovanja, izobraževanja in inovacij, da bi ustvarili sinergije, zagotovili usklajevanje in spremljali izvajanje priporočila.
- (25) Komisija bi morala od leta 2026 redno pregledovati izvajanje priporočila, tudi da bi ocenila, ali so potrebne ciljno usmerjene zakonodajne prilagoditve, da bi bili postopki enostavnejši in bi se bolj odzivali na ambicije EU na področju konkurenčnosti in inovacij. V ta namen bi bilo treba države članice pozvati, naj Komisiji zagotovijo informacije o relevantnih nacionalnih pobudah, reformah, dobrih praksah in statističnih podatkih.
- (26) To priporočilo bi se moralo osredotočiti na okvire za sprejem in prebivanje za bivanje, daljše od 90 dni. Države članice bi se lahko odločile tudi, da bodo ukrepe iz tega priporočila uporabljale za ustrezne kategorije državljanov tretjih držav, ki potrebujejo vizum in obiščejo EU za namene študija, raziskovanja ali v poslovne namene, za bivanje do 90 dni v obdobju 180 dni, če je to v skladu z veljavnim pravnim okvirom EU o vizumih za kratkoročno bivanje¹⁶.
- (27) To priporočilo v skladu s členom 79(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije ne posega v pristojnost držav članic, da določijo število državljanov tretjih držav, ki jih sprejmejo za namene dela –

PRIPOROČA:

OLAJŠANJE DOSTOPA DO UNIJE IN DRŽAV ČLANIC TER RACIONALIZACIJA POSTOPKOV PRIJAVE ZA TALENTE

Ukrepi za lažjo vložitev in oceno prošenj za vizume za dolgoročno bivanje in dovoljenja za prebivanje

1. Države članice bi morale zagotoviti enostavne, hitre, pregledne in digitalizirane postopke za vložitev prošenj, da bi visokokvalificirane in visokousposobljene

¹⁵ Priporočilo Komisije (EU) 2020/1364 z dne 23. septembra 2020 o zakonitih poteh do zaščite v EU: spodbujanje preselitve, humanitarnega sprejema in drugih dopolnilnih poti (UL L 317, 1.10.2020, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2020/1364/oj>).

¹⁶ Uredba (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) (UL L 243, 15.9.2009, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

delavce, pa tudi raziskovalne organizacije, ustanove za izobraževanje in usposabljanje ter delodajalce spodbudile k izkoriščanju priložnosti za mednarodno mobilnost.

2. Države članice bi morale prosilcem omogočiti, da prošnje vložijo na daljavo ali osebno. Osebni obisk bi se moral zahtevati le, kadar je to nujno potrebno, na primer za zagotovitev biometričnih podatkov ali v primeru upravičenega dvoma, da bi državljani tretjih držav prebivali v Uniji za druge namene od tistih, za katere so zaprosili za sprejem. Kadar se zahteva osebna vložitev prošnje, bi morale države članice zagotoviti razpoložljivost zadostnih in lahko dostopnih terminov za vložitev prošenj, razgovore in zbiranje vizumov za dolgoročno bivanje ali dovoljenj za prebivanje.
3. Države članice bi morale zagotoviti, da ukrepe za lažjo vložitev prošenj spremljajo ustrezni zaščitni ukrepi za zagotovitev, da državljani tretjih držav ne ogrožajo javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja, ter za preprečevanje zlorab in goljufij, tudi s preverjanjem verodostojnosti in zanesljivosti subjektov gostiteljev in delodajalcev, priloženih listin in profila prosilcev, ki želijo izvajati raziskave, študirati ali delati na področjih strateškega pomena (npr. obramba, jedrska energija, obveščevalna dejavnost). Države članice bi morale vzpostaviti tudi sorazmerne mehanizme spremljanja po vstopu državljanov tretjih držav na svoje ozemlje, da bi zagotovile, da so pogoji za sprejem še naprej izpolnjeni, vključno s spremljanjem, da ne nastanejo nova tveganja za javno varnost in javni red, zlasti tveganja uhajanja tehnologije.
4. Države članice bi morale vzpostaviti uporabniku prijazne in učinkovite spletne sisteme za obravnavo prošenj, ki omogočajo varno in interoperabilno¹⁷ izmenjavo podatkov ter usklajevanje med pristojnimi nacionalnimi organi, vključenimi v obravnavo prošenj.
5. Države članice se spodbuja, naj omejene zmogljivosti konzularnih organov po potrebi rešujejo z združevanjem in usklajevanjem konzularnih virov v tretjih državah. Tako sodelovanje bi lahko vključevalo skupne ali združene vizumske oddelke, zagotavljanje ciljno usmerjenih informacij o postopkih za pridobitev vizuma ter poenostavitev postopkov za izdajo vizumov za dolgoročno bivanje in dovoljenj za prebivanje za mednarodne študente, raziskovalce, visokokvalificirane in visokousposobljene delavce, ustanovitelje zagonskih podjetij in inovativne podjetnike. Ti posebni oddelki bi se lahko vzpostavili v sodelovanju z delegacijami EU, nacionalnimi agencijami za inovacije in gospodarskimi zbornicami ter bi lahko gostili tudi promocijske dejavnosti.
6. Če država članica nima diplomatskega ali konzularnega predstavništva v tretji državi, bi morala sprejeti potrebne ukrepe za lažjo vložitev prošenj, na primer s sistemom za spletno vložitev prošenj ali z dogovori o zastopanju z drugimi državami članicami, ki so navzoče v zadevni tretji državi.

Ukrepi za spodbujanje enostavnejših pogojev za sprejem

7. Države članice bi morale uporabljati postopke odobritve za raziskovalne organizacije, visokošolske zavode in delodajalce, da bi prosilce izvzele iz nekaterih zahtev glede dokumentacije, z izkoriščanjem možnosti iz členov 9 in 15 Direktive

---

¹⁷ Interoperabilnost sistemov držav članic za obdelavo prošenj je mogoče olajšati z upoštevanjem ustreznih virov na portalu interoperabilne Evrope.

(EU) 2016/801 ter člena 13 Direktive (EU) 2021/1883. Za namene preglednosti in za zagotavljanje seznanjenosti prosilcev s poenostavitvami, ki veljajo za odobrene raziskovalne organizacije, visokošolske zavode in delodajalce, bi morale države članice redno objavljati posodobljene sezname odobrenih subjektov gostiteljev in podpornih subjektov ter odobrenih delodajalcev na istih spletnih mestih, na katerih lahko prosilci najdejo informacije o vizumih za dolgoročno bivanje in postopkih za izdajo dovoljenja za prebivanje.

8. Države članice bi morale zmanjšati število dokumentov ali dokazil, ki jih morajo prosilci predložiti, ko se prijavljajo za študij, raziskovanje ali visokokvalificirano in visokousposobljeno zaposlitev v odobreni raziskovalni organizaciji, visokošolskem zavodu oziroma pri odobrenem delodajalcu, kot je dovoljeno v skladu s členom 8(3) in členom 11(3) Direktive (EU) 2016/801 ter členom 13(2) Direktive (EU) 2021/1883. Države članice bi morale prosilce oprostiti vsaj predložitve dokumentov, ki jih je že preveril subjekt gostitelj ali drug pristojni organ, kot so dokazilo o bivališču, prevodi diplom, dokazilo o zdravstvenem zavarovanju, preskusi trga dela ali druga dokazila, ki so bila predhodno ocenjena v postopku odobritve.
9. Državljeni tretjih držav, ki prihajajo v Unijo za namene študija, raziskovanja ali visokokvalificirane zaposlitve, ob vložitvi prošnje pogosto ne poznajo svojega prihodnjega naslova niti ne morejo najeti ustrezne nastanitve brez podpisane pogodbe o zaposlitvi in veljavnega vizuma za dolgoročno bivanje oziroma dovoljenja za prebivanje. Države članice od študentov, raziskovalcev in visokokvalificiranih delavcev ne bi smele zahtevati, da ob prijavi navedejo naslov v zadevni državi članici, vključno z začasnim naslovom, v skladu s členom 7(2) Direktive (EU) 2016/801 in členom 5(7) Direktive (EU) 2021/1883.
10. Da bi bila modra karta EU dostopnejša inovativnim talentom, bi morale države članice razmisliti o:
  - uporabi nižjih plačnih pragov za poklice, pri katerih se soočajo s strukturnim pomanjkanjem, in za nove univerzitetne diplomante v okviru omejitev, dovoljenih s členom 5(4) Direktive (EU) 2021/1883, ter
  - sprejemanju ustreznih poklicnih izkušenj namesto formalnih kvalifikacij v postopku prijave v strateških sektorjih za inovacijski ekosistem Unije poleg sektorja IKT iz Priloge I k Direktivi (EU) 2021/1883, v skladu s členom 2(9)(b) Direktive.

Ukrepi za skrajšanje časa obravnave

11. Države članice bi morale v sodelovanju z akterji na področju inovacij, ki jih odobrijo ali podpirajo nacionalni organi (npr. certificirani inkubatorji, pospeševalniki, agencije za inovacije, tehnološki parki), vzpostaviti poenostavljene ali skrajšane postopke za pridobitev vizuma za dolgoročno bivanje ali dovoljenja za prebivanje za ustanovitelje zagonskih podjetij in inovativne podjetnike. Države članice bi morale poenostavljene ali skrajšane postopke uporabljati zlasti za ustanovitelje zagonskih podjetij in MSP ter inovativne podjetnike, ki sodelujejo v inovacijskih programih, podprtih na nacionalni ravni ali ravni EU, kot je Obzorje Evropa, vključno z Evropskim svetom za inovacije, Evropskim inštitutom za inovacije in tehnologijo, programom EUREKA Eurostars, ali v projektih, ki jih podpira InvestEU.
12. Države članice bi morale čim hitreje obravnavati prošnje za vizume za dolgoročno bivanje in dovoljenja za prebivanje (vključno s prošnjami za podaljšanje) mednarodnih študentov, raziskovalcev in visokokvalificiranih in visokousposobljenih

delavcev na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike ter v drugih sektorjih, povezanih z inovacijami, pa tudi ustanoviteljev zagonskih podjetij in inovativnih podjetnikov, pri čemer se jih spodbuja k obravnavi prošenj v 30 dneh od vložitve.

13. Prav tako bi morale države članice v skladu s cilji iz priporočila Sveta Evropa in mobilnost¹⁸ čim hitreje obravnavati prošnje za vizume za dolgoročno prebivanje in dovoljenja za prebivanje (vključno s podaljšanji) mednarodnih študentov in raziskovalcev, ki prihajajo v Unijo v okviru programov, ki jih financira Unija, kot so Erasmus+, ukrepi Marie Skłodowske-Curie, nepovratna sredstva Evropskega raziskovalnega sveta in drugi programi za privabljanje nadarjenih skupin za raziskave in inovacije, pri čemer se jih spodbuja k obravnavi prošenj v 30 dneh od vložitve.
14. Države članice v različnih fazah postopka sprejema ne bi smele zahtevati nebistvene dokumentacije, ki je bila predložena že v predhodni fazi postopka, kot so kopije pogodb o zaposlitvi, dokazila o bivališču in uradni prevodi ali nostrifikacija diplom, ter bi morale delovati na podlagi medsebojnega zaupanja v verodostojnost in točnost predloženih dokumentov. V skladu s členom 5(2) Direktive 2016/801 bi morale države članice razmisliti o sprejemanju dokumentacije v uradnih jezikih Unije, ki niso njihov uradni jezik, ali vsaj v angleščini.
15. Države članice bi morale mednarodnim študentom prosilcem dovoliti, da začnejo postopke priseljevanja pred plačilom polne šolnine, če je dokazilo o plačilu celotnega zneska predloženo najpozneje ob izdaji vizuma za dolgoročno bivanje ali dovoljenja za prebivanje.
16. Kadar države članice izdajajo dovoljenja za prebivanje samo na svojem ozemlju in prosilci za vstop na ozemlje potrebujejo vizum, bi morale države članice izdajo zahtevanega vizuma obravnavati čim hitreje in v istem skupnem roku 30 dni, priporočenem v točkah 12 in 13 tega priporočila. Ta rok bi moral zajemati tudi čas, ki ga pristojni organi potrebujejo za morebitno preverjanje razmer na trgu dela.
17. Države članice se spodbuja, naj za raziskovalce ter visokokvalificirane in visokousposobljene delavce ne uporabljajo preskusov trga dela, če to ni zares nujno, in jih ne uporabljajo za podaljšanja dovoljenj za prebivanje ali v primeru mobilnosti znotraj EU. Prav tako se države članice spodbuja, naj preskusov trga dela ne uporabljajo za poklice, ki se soočajo s strukturnim pomanjkanjem delovne sile ali prispevajo k inovacijskemu ekosistemu EU, tudi v sektorjih, povezanih z naravoslovjem, tehnologijo, inženirstvom in matematiko. Kadar se preskusi trga dela uporabljajo, pa bi morali biti hitri, sorazmerni in pregledni.

OD PRIVABLJANJA DO ZADRŽANJA – OHRANJANJE MEDNARODNIH TALENTOV V UNIJI

Ukrepi za povečanje podjetniških in dolgoročnih zaposlitvenih možnosti

18. Države članice bi morale mednarodne študente in raziskovalce ozaveščati o možnosti, da ostanejo na njihovem ozemlju vsaj devet mesecev po dokončanju študija ali raziskovanja za namen iskanja zaposlitve ali ustanovitve podjetja, kot je

---

¹⁸ Priporočilo Sveta z dne 13. maja 2024 „Evropa in mobilnost“ – priložnosti za učno mobilnost za vsakogar (UL C, C/2024/3364, 14.6.2024).

določeno v členu 25(1) Direktive (EU) 2016/801. To obdobje bi se lahko po potrebi podaljšalo, da se diplomantom in raziskovalcem zagotovi dovolj časa, da najdejo zaposlitev, ki ustreza njihovi ravni spretnosti, ali začnejo podjetniško dejavnost.

19. Države članice bi morale izkoristiti možnost iz člena 15(5) Direktive (EU) 2021/1883, da imetnikom modre karte EU dovolijo opravljanje drugih poklicnih dejavnosti, ki dopolnjujejo njihovo glavno dejavnost kot imetnikov modre karte EU, ne da bi to vplivalo na njihove pravice do prebivanja, ki jih imajo kot imetniki modre karte EU. Ta prožnost je zlasti pomembna v sektorjih IKT in drugih sektorjih, ki temeljijo na inovacijah, kjer bi lahko spodbudila visokokvalificirane in visokousposobljene delavce, da preskušajo in razvijajo podjetniške projekte, hkrati pa ohranijo svojo glavno dejavnost v okviru statusa imetnika modre karte EU.

Ukrepi za zadržanje talentov

20. Države članice bi morale mednarodnim študentom, raziskovalcem, visokokvalificiranim in visokousposobljenim delavcem, ustanoviteljem zagonskih podjetij in inovativnim podjetnikom olajšati dostop do ustreznih podpornih storitev in mrež na nacionalni ravni in ravni EU, da bi se lažje naselili in opravljali svoje poklicne dejavnosti v EU. Platforma EURAXESS je že referenčna točka za raziskovalce. Nadaljnja podpora inovacijam bi lahko vključevala:
- informiranje o programih pospeševanja podjetništva in mentorstva za ustanovitelje zagonskih podjetij in inovativne podjetnike,
  - karierni razvoj, vključno s storitvami iskanja zaposlitve in posredovanja zaposlitve za mednarodne diplomante in akademike,
  - spodbujanje podjetniškega izobraževanja ter pobud za izpopolnjevanje in preusposabljanje strokovnjakov,
  - podporo pri iskanju nastanitve, informacije o najemu nepremičnin, stike s ponudniki stanovanj in lokalnimi upravami,
  - podporo za učenje jezikov ali izboljševanje jezikovnih spretnosti,
  - pomoč pri upravnih formalnostih, vključno s prijavo pri lokalnih organih, davki, dostopom do zdravstvenih storitev in socialno varnostjo,
  - podporo zakoncem ali partnerjem pri iskanju zaposlitve ali ustanavljanju podjetja, vključno z jezikovnimi izobraževanji,
  - pomoč pri vključitvi v otroško varstvo in vpisu v šolo za otroke od zgodnjega vpisa in skozi vse leto, pri čemer je treba tudi zagotoviti, da se predhodno izobraževanje ustrezno prizna kot enakovredno.
21. Države članice bi morale zagotoviti, da imajo upravičeni raziskovalci, visokokvalificirani in visokousposobljeni delavci, ustanovitelji zagonskih podjetij in inovativni podjetniki učinkovit dostop do statusa rezidenta EU za daljši čas. V ta namen bi morale države članice zagotavljati jasne informacije o pogojih za upravičenost, postopkih in povezanih pravicah ter olajševati usklajevanje med lokalnimi organi, subjekti gostitelji in podpornimi subjekti za preverjanje obdobja prebivanja in pogojev za integracijo.
22. Države članice bi morale imetnikom modre karte EU olajšati dostop do statusa rezidenta EU za daljši čas, kot je določeno v členu 18(2) Direktive (EU) 2021/1883, z omogočanjem seštevanja obdobja prebivanja v različnih državah članicah. Dostop do statusa rezidenta EU za daljši čas bi morale olajšati tudi za nekdanje mednarodne

študente, ki po diplomi ostanejo v EU in najdejo zaposlitev. V teh primerih se države članice spodbuja, naj pri izračunu petletnega obdobja, potrebnega za pridobitev statusa rezidenta EU za daljši čas, upoštevajo polovico obdobja prebivanja zaradi študija, kot omogoča člen 4(2) Direktive Sveta 2003/109/ES.

23. Države članice bi morale za spremljajoče družinske člane raziskovalcev in visokokvalificiranih delavcev, ki lahko za dovoljenje za prebivanje zaprosijo hkrati z raziskovalcem ali visokokvalificiranim delavcem, v skladu s členom 26(4) Direktive (EU) 2016/801 in členom 17(4) Direktive (EU) 2021/1883 uporabiti enak 30-dnevni rok obravnave, kot je določen v točkah 12 in 13. Raziskovalce in visokokvalificirane delavce bi bilo treba obvestiti o tej možnosti ter o pravicah družinskih članov do dostopa do trga dela, zdravstvenih storitev, izobraževanja in poklicnega usposabljanja.

Ukrepi za spodbujanje mobilnosti znotraj EU

24. Države članice bi morale prosilce obvestiti o možnosti mobilnosti mednarodnih študentov, raziskovalcev in imetnikov modre karte EU znotraj EU. Poleg tega bi morale države članice zagotoviti, da so ustrezni nacionalni organi ter raziskovalne in izobraževalne ustanove obveščeni o pravilih mobilnosti znotraj EU.
25. Države članice bi morale uporabiti prožnost iz členov 27 do 31 Direktive (EU) 2016/801 ter členov 20, 21 in 22 Direktive (EU) 2021/1883 za poenostavitev in racionalizacijo postopkov za mobilnost znotraj EU. V ta namen bi morale države članice razmisliti o:
- omogočanju mobilnosti mednarodnih študentov, ne da bi morali študenti ali visokošolske ustanove o tem uradno obvestiti pristojne organe obeh držav članic¹⁹,
  - omogočanju kratkoročne mobilnosti raziskovalcev (in njihovih družinskih članov), ne da bi morala raziskovalec in raziskovalna organizacija o tem uradno obvestiti pristojne organe, kot je določeno v členih 28 in 30 Direktive (EU) 2016/801,
  - omogočanju imetnikom modre karte EU, da poleg dejavnosti iz člena 2(13) Direktive (EU) 2021/1883 izvajajo poslovne dejavnosti med kratkoročno mobilnostjo znotraj EU, na primer sodelovanje v inovacijskih projektih, mentorstvo ali dejavnosti izmenjave znanja, podjetniška prizadevanja (npr. podjetniški inkubator, programi pospeševanja, ustanovitev inovativnega podjetja ali pridružitvev takemu podjetju) ter začasne učne ali raziskovalne naloge na univerzah ali v raziskovalnih organizacijah. Seznam takih dejavnosti bi bilo treba redno posodablјati in bi moral biti na voljo v skladu s členom 24(1), drugi pododstavek, točka (a), Direktive (EU) 2021/1883,
  - uporabi poenostavljenega postopka obveščanja za dolgoročno mobilnost raziskovalcev in njihovih družinskih članov, kot je določeno v členu 29(1)(a) in členu 30(2) Direktive (EU) 2016/801, namesto postopka, ki zahteva novo vlogo,
  - omejitvi dokumentacije, potrebne za mobilnost mednarodnih študentov, raziskovalcev ter imetnikov modre karte EU in njihovih družinskih članov

---

¹⁹ Člen 31(2) Direktive (EU) 2016/801 določa, da ima druga država članica (v kateri nameravajo študenti opraviti del študija) neobvezno možnost, da zahteva postopek obveščanja o mobilnosti študentov.

znotraj EU, na bistvene elemente, kot sta veljavna potna listina in dovoljenje, ki ga je izdala prva država članica. Drugi dokumenti, kot so dokazilo o zdravstvenem zavarovanju, sredstvih ali naslovu, se ne bi smeli ponovno zahtevati, če to ni nujno potrebno. Sprejemati bi se morali dokumenti v angleščini.

KREPITEV ZMOGLJIVOSTI IN DOSTOPA DO INFORMACIJ, SPODBUJANJE MEHANIZMOV USKLAJEVANJA

Ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti

26. Države članice bi morale svojim pristojnim organom, vključno z diplomatskimi in konzularnimi predstavništvi, zagotoviti ustrezne človeške in finančne vire za učinkovito obravnavo prošelj, zlasti na lokacijah, ki prejemajo veliko število prošelj, in med sezonskimi konicami (npr. meseci pred začetkom študijskega leta).
27. Države članice bi morale zagotoviti, da se ustrezno osebje, zlasti konzularno osebje, redno in celovito usposablja na področju ocenjevanja prošelj in ustrezne dokumentacije ter svetovanja prosilcem, da se zagotovita pravočasnost in popolnost prošelj.
28. Države članice se spodbuja, naj za podporo krepitvi zmogljivosti, krepitvi osebja in usposabljanju uporabijo razpoložljive instrumente Unije, zlasti Sklad za azil, migracije in vključevanje, pa tudi Instrument za tehnično podporo, da se podprejo njihova prizadevanja pri oblikovanju, izvajanju in ocenjevanju strukturnih reform, potrebnih za povečanje zmogljivosti za upravljanje migracij in izboljšanje medsektorskega usklajevanja, ter raziskovalni program Obzorje Evropa za podporo zbiranju ustreznih dokazov in podatkov²⁰.

Ukrepi za izboljšanje dostopa do informacij

29. Države članice bi morale zagotoviti jasne informacije o dokumentih, potrebnih v okviru prošnje za izdajo vizuma za dolgoročno bivanje ali dovoljenja za prebivanje, vključno s primeri dopustnih dokazil za zahteve, kot so *zadostna sredstva*, ter o časovnem okviru postopka za izdajo vizuma in dovoljenja za prebivanje.
30. Države članice bi morale uporabljati obstoječa orodja in pobude na nacionalni ravni in ravni EU ter spodbujati njihovo uporabo, da bi olajšale dostop do informacij za talente iz tretjih držav, kot so portal EU o priseljevanju, vozlišče priložnosti Evropske zveze za zagonska podjetja, portale EURAXESS in portal Izberi Evropo za raziskovalce. Komisija bo pri oblikovanju in razvijanju nabora talentov EU iskala konvergence med obstoječimi orodji in pobudami na ravni EU, da bi spodbudila sinergije in poenostavitev.
31. V zvezi z obveznostjo zagotavljanja lahkega dostopa do informacij za študente, raziskovalce in visokokvalificirane delavce o pogojih za sprejem in pravicah, kot se zahteva v skladu s členom 35 Direktive (EU) 2016/801 in členom 24 Direktive (EU) 2021/1883, se države članice spodbuja k uporabi centraliziranih spletnih portalov, ki služijo kot enotna vstopna točka, so na voljo tudi na mobilnih aplikacijah ter vključujejo večjezično vsebino, odgovore na pogosto zastavljena vprašanja, klepetalne bote ali telefonske številke za pomoč. Ti portali bi morali ponujati

²⁰ Glej raziskovalne projekte programa Obzorje Evropa, financirane v okviru teme *HORIZON-CL2-2023-TRANSFORMATIONS-01-03 (Inovativni pristopi k partnerstvu za privabljanje talentov)*.

interaktivne smernice za pripravo prošenj in o praktičnih vidikih v zvezi z bivanjem v državi članici, kot so nastanitev, zdravstveno varstvo, bančne storitve in davki. Dejavno sodelovanje nacionalnih organov in inovacijskih akterjev je bistveno za to, da so informacije točne, celovite in ažurne. Državljeni tretjih držav bi morali imeti tudi možnost, da na isti spletni platformi neposredno zaprosijo za vizum za dolgoročno bivanje ali dovoljenje za prebivanje.

32. Države članice se spodbuja, naj sodelujejo s partnerskimi državami pri ukrepih za okrepitev varnosti dokumentov, upravljanja identitete in izmenjave informacij ter odgovorijo na morebitne skrbi glede bega možganov. To sodelovanje lahko prispeva h krepitvi medsebojnega zaupanja in integriteti postopkov sprejema ter dopolnjuje pobude v okviru celovitih partnerstev EU, partnerstev za privabljanje talentov ter sodelovanje s partnericami v okviru širitvene politike in sosedske politike.

Ukrepi za okrepitev usklajevanja

33. Države članice bi morale zagotoviti učinkovito usklajevanje, komunikacijo in izmenjavo informacij med organi, pristojnimi za priseljevanje in delo, na eni strani ter subjekti gostitelji in podpornimi subjekti, zlasti raziskovalnimi organizacijami in visokošolskimi zavodi, pospeševalniki in inkubatorji zagonskih podjetij, agencijami za inovacije in gospodarskimi zbornicami, na drugi strani. Pristojni organi bi morali imenovati kontaktne točke za lažje neposredne in varne izmenjave s subjekti gostitelji in podpornimi subjekti.
34. Države članice bi morale spodbujati ureditve, v okviru katerih lahko subjekti gostitelji in podporni subjekti prosilcem med postopkom predložitve pomagajo zagotoviti popolnost prošenj, preden se pošljejo organom, pristojnim za priseljevanje.
35. Države članice bi morale subjekte gostitelje in podporne subjekte obvestiti o povprečnem času obravnave, da se omogoči pravočasna predložitev potrebnih dokumentov (npr. ureditve glede gostovanja, dokazila o sprejetju na univerzo), v vsakem primeru pa najpozneje 90 dni pred začetkom raziskovalnega projekta ali akademskega leta. Da bi se izognili upravnim zamudam in zagotovili pravočasen sprejem, bi bilo treba vzpostaviti neposredne informacijske kanale za obveščanje organov, pristojnih za priseljevanje, o poznih sprejemih mednarodnih študentov ali spremembah datumov vpisa.
36. Države članice bi morale pozne prošnje za sprejem obravnavati prednostno, da bi mednarodnim študentom omogočile potovanje pred začetkom študijskega leta, ter omogočiti zgodnjo vložitev prošenj za izdajo vizuma za dolgoročno bivanje in dovoljenje za prebivanje, da bi preprečile sezonske konice in olajšale konzularne storitve.

Podpora Komisije in upravljanje

37. Države članice se spodbuja k sodelovanju in izmenjavi informacij o ukrepih za privabljanje talentov za inovacije, tudi s socialnimi partnerji in drugimi deležniki, med drugim z vzajemnim učenjem in izmenjavo dobrih praks. V ta namen bi morale države članice prispevati k platformi za privabljanje talentov za inovacije, ki jo bo sklicala Komisija, da bi združila strokovnjake za migracije, zaposlovanje, izobraževanje in inovacije iz obstoječih forumov, kot so skupina za stike glede zakonitih migracij, platforma za delovne migracije, delovna skupina za visokošolsko izobraževanje in Evropski svet za inovacije, za ustvarjanje sinergij in zagotavljanje usklajevanja med javnimi organi in deležniki ter spremljanje izvajanje priporočila.

38. V podporo spremljanju tega priporočila in privabljanju talentov za inovacije bi morale države članice Komisiji zagotavljati informacije o relevantnih nacionalnih pobudah, reformah, dobrih praksah in statističnih podatkih, ki jih bo Komisija od leta 2026 naprej redno pregledovala, tudi glede morebitnih ciljno usmerjenih zakonodajnih prilagoditev, ki bi lahko bile potrebne, da bi bili postopki enostavnejši in bi se bolj odzivali na ambicije EU na področju konkurenčnosti in inovacij.

V Bruslju, 29.1.2026

Za Komisijo

Magnus BRUNNER
Član Komisije

